

کدام اموال از مالیات بر ارث معاف نیستند؟

مالیات بر ارث، مالیاتی است که به ماترک متوفی تعلق می‌گیرد. وراثت برای تقسیم ماترک و انتقال اموال، نیاز به گواهی وارث مالیات بر ارث دارند و این گواهی پس از تشکیل پرونده، ارایه اظهارنامه و پرداخت مالیات، توسط اداره امور مالیاتی محل سکونت متوفی صادر می‌شود.

مالیات بر ارث، مالیاتی است که به ماترک متوفی تعلق می‌گیرد. وراثت برای تقسیم ماترک و انتقال اموال، نیاز به گواهی وارث مالیات بر ارث دارند و این گواهی پس از تشکیل پرونده، ارایه اظهارنامه و پرداخت مالیات، توسط اداره امور مالیاتی محل سکونت متوفی صادر می‌شود.

به گزارش «تابناک» در فرآیند مالیات بر ارث، بخشی از اموال متوفی مشمول مالیات بوده و بخشی نیز معاف از مالیات است. بخشی از اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم در زمینه مالیات بر ارث است که از وراثت متوفی نسبت به سهم الارث آنان و با توجه به نرخ که برای هر طبقه از وراثت معین شده است وصول می‌شود.

بر اساس قانون ارث، اموال مشمول مالیات بر ارث که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا فرضی انتقال می‌یابد، به این شرح، مشمول مالیات می‌شود:

بر این اساس، نسبت به سپرده‌های بانکی، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار و نیز سود سهام و سهم‌الشرکه تا تاریخ ثبت انتقال به نام وراثت یا پرداخت و تحویل به آن‌ها به نرخ سه درصد؛ نسبت به سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم آن‌ها یک و نیم برابر نرخ‌های مذکور در تبصره یک ماده ۱۴۳ و ماده ۱۴۳ مکرر قانون مذکور طبق مقررات مزبور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراثت و نسبت به حق الامتیاز و سایر اموال و حقوق مالی که در بند‌های مذکور به آن‌ها تصریح نشده است، به نرخ ۱۰ درصد ارزش روز در تاریخ تحویل یا ثبت انتقال به نام وراثت، مشمول مالیات می‌شوند.

اموال مشمول مالیات بر ارث، همچنین نسبت به انواع وسایل نقلیه موتوری، زمینی، دریایی و هوایی به نرخ دو درصد بهای اعلامی توسط سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراثت؛ نسبت به املاک و حق واگذاری محل یک و نیم برابر نرخ‌های مذکور در ماده ۵۹ قانون مالیات‌ها به مآخذ ارزش معاملاتی املاک یا به مآخذ ارزش روز حق واگذاری حسب مورد در تاریخ ثبت انتقال به نام وراثت و نسبت به اموال و دارایی‌های متعلق به متوفای ایرانی که در خارج از کشور واقع شده، پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع اموال و دارایی‌ها پرداخت شده به نرخ ۱۰ درصد ارزش ماترک که مآخذ محاسبه مالیات بر ارث در کشور محل وقوع مال قرار گرفته است، در صورت عدم شمول مالیات بر ارث در کشور مذکور به مآخذ ارزش روز انتقال یا تحویل به نام وراثت، مشمول مالیات می‌شوند.

طبقه بندی وراثت

وراثت از نظر قانون مالیات‌های مستقیم به سه طبقه تقسیم می‌شوند؛ وراثت طبقه اول عبارت از پدر، مادر، زن، شوهر، اولاد و اولاد اولاد هستند؛ وراثت طبقه دوم شامل اجداد، برادر، خواهر، و اولاد آن‌ها می‌شود و سپس وراثت طبقه سوم قرار دارد که شامل عمو، عمه، دایی، خاله و اولاد آنهاست.

اموال مشمول مالیات

اموال مشمول مالیات بر ارث، عبارت از کلیه ماترک واقع در ایران یا خارج از ایران اعم از منقول و غیرمنقول و مطالبات قابل وصول و حقوق مالی پس از کسر هزینه کفن و دفن در حدود عرف و عادت و واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی و دیون محقق متوفی بوده که به شرح زیر مشمول مالیات است:

اگر متوفی یا وارث یا هر دو، ایرانی مقیم ایران باشند، کل اموال مشمول مالیات بر ارث متوفی واقع در ایران یا خارج از ایران نسبت به سهم الارث هر یک از ورثه طبق نرخ‌های مقرر در ماده ۲۰ قانون مالیات‌های مستقیم، مشمول مالیات بر ارث است.

اگر متوفی و وارث هر دو، ایرانی مقیم خارج از ایران باشند، سهم الارث هر یک از وراثت از اموال و حقوق مالی متوفی که در ایران موجود است، به نرخ مذکور در ماده ۲۰ قانون مالیات‌های مستقیم و نسبت به آن قسمت که در خارج از ایران وجود دارد، پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع مال پرداخت شده، به نرخ ۲۵ درصد مشمول

مالیات بر ارث است.

نرخ مالیات بر ارث

به موجب ماده ۲۰ قانون مالیات های مستقیم، نرخ مالیات بر ارث نسبت به سهم الارث به شرح زیر است:

از سهم الارث هر یک از وراث طبقه اول مبلغ ۳۰ میلیون ریال به عنوان معافیت کسر و مازاد به نرخ های مذکور مشمول مالیات است. معافیت مذکور برای هر یک از وراث طبقه اول که کمتر از ۲۰ سال سن داشته یا محجور یا معلول از کار افتاده باشند، مبلغ ۵۰ میلیون ریال خواهد بود.

بر اساس ماده ۲۸ قانون مالیات های مستقیم، در مورد اموالی که به موجب وقف یا حبس یا نذر یا وصیت منتقل می شود، باید گفت که درباره وقف یا حبس، منافع مال هر سال مشمول مالیات به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ قانون مالیات های مستقیم خواهد بود. همچنین در نذر و وصیت، چنانچه منافع مورد نذر و وصیت باشد، به شرح بند فوق و در صورتی که عین مال مورد نذر و وصیت باشد، ارزش مال طبق مقررات (فصل مالیات بر ارث) تعیین و یک جا به نرخ مقرر برای وراث طبقه دوم مشمول مالیات خواهد بود.

کدام اموال از مالیات بر ارث معاف است؟

در فرآیند مالیات بر ارث، بخشی از اموال متوفی مشمول مالیات بوده و بخشی نیز معاف از مالیات است که مواد ۲۴ و ۲۵ قانون مالیات های مستقیم، اموال معاف از مالیات را برشمرده است.

وجوه بازنشستگی، وظیفه و پس انداز خدمت و مزایای پایان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، بازخرید خدمت، مرخصی استحقاقی استفاده نشده، بیمه های اجتماعی و نیز وجوه پرداختی توسط موسسات بیمه یا بیمه گزار یا کارفرما از قبیل: انواع بیمه های عمر و زندگی، خسارت فوت و همچنین دیه و مانند آن ها حسب مورد که یکجا یا به طور مستمر به ورثه متوفی پرداخت می شود، معاف از مالیات بر ارث است.

همچنین اموالی که برای وزارتخانه ها، موسسات دولتی و دستگاه هایی که بودجه آن ها به وسیله دولت تأمین می شود، شهرداری ها و بنیاد ها و نهاد های انقلاب اسلامی دارای مجوز معافیت از طرف حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، مورد وقف یا نذر یا حبس واقع شود، به شرط تأیید سازمان ها و موسسه های مذکور، از مالیات بر ارث معاف خواهند بود.

از جمله اموال دیگری که از مالیات بر ارث معاف خواهند بود، اثاث البیت محل سکونت متوفی و نیز اموال شهدای انقلاب اسلامی نسبت به وراث طبقات اول و دوم است. البته تشخیص این موضوع که چه کسی شهید است، با بنیاد شهید خواهد بود.

یکی از مهمترین مواردی که در بخش مالیات بر ارث توسط قانونگذار مورد اصلاح قرار گرفته، امکان صدور گواهی پرداخت مالیات برای هر یک از اموال متوفی به صورت مجزاست.

گفتنی است که بنا بر قانون، در صورتی که ارزش روز کلیه ماترک متوفی کمتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن باشد، اموال و دارایی های متوفی مشمول مالیات موضوع ماده (۱۷) قانون مالیات ها نخواهد شد و مالیات های پرداختی ماده مذکور با ارایه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت کننده مسترد خواهد شد.

در صورتی که ارزش روز ماترک بیشتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه های کفن و دفن باشد، در این صورت موارد مزبور به ترتیب از ارزش روز اموال و دارایی های موضوع بند های (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) ماده (۱۷) قانون مذکور کسر و مازاد ماترک حسب مورد به مأخذ مقرر در ماده مزبور مشمول مالیات خواهد شد.